

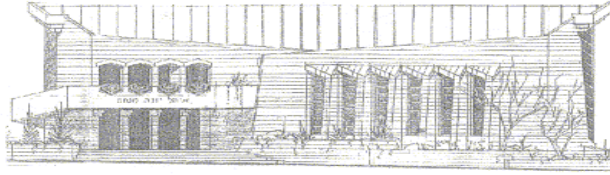
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דף מקורות לשיעור בנושא:
קניית פרחים בשנת שמיטה
ערך הרב דוד אברהם ספקטור

[1] משנה מסכת שביעית פרק ז משנה ו
הוורד והכפר והקטף והלוטם יש להם שביעית ולדמיהן שביעית

[2] פירוש המשנה הראשונה
כל הני לריחא עבידי וכל העשוי לריח שייך ביה שביעית

[3] רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ז הלכה יט
הוורד והכופר והלוטם יש להן ולדמיהן שביעית

[4] בן איש חי שנה א' פרשת ואתחנן סעי' ה'
א] אם זה שהוא מריח בו הוא עץ או יוצא מן העץ מברך בורא עצי בשמים,
ב] אם הוא עשב מברך עשבי בשמים.
ג] והסימן לידע ולהבחין בין מין עץ לבין מין עשב זה הכלל:
ד] כל שהקלח שלו קשה ונשאר הקלח משנה לשנה ואין עליו יוצאים משרשיו אלא מגזעו וכל-שכן מעציו,
הרי זה מין עץ לכולי עלמא ומברך עליו עצי בשמים.
ה] וכל שהקלח שלו רך כירק או אפילו שהוא קשה, אינו נשאר הקלח משנה לשנה, הרי זה מין עשב מברך עשבי בשמים.

[5] חזון איש, שביעית סי' יד, ס"ק ט"ד"ה ובתשובת
פרחי ירקות שלקטן בשביעית אסורים לדעת הרמב"ם משום ספיחים ויש להקל בזה כדעת ר"ש ורמב"ן,
אבל הן קדושים בקדושת שביעית לכולי עלמא ואסורים בסחורה.

[6] ספר השמיטה – הרב יחיאל מיכל טוקצינסקי – פרק ז, ד
ס"ק ה: **צמחים העומדים לריח**, כגון מיני ורדים ושושנים או שאר מיני בשמים הנטעים לריח – יש בהם קדושת שביעית.

וכל-שכן צמחי ריח הניתנים בתבשיל, להוסיף טעם שיש בהם קדושת שביעית, אלא שאחר שנקלט ממנו הריח והטעם שנתן בתבשיל ונשאר הצמח בלי טעם וריח ונעשה כעץ בעלמא ומותר להלשיכו.
ס"ק ז: **ורדים ושושנים ודשאים שאין להם טעם וריח ונטעים לפני הבתים והשערים רק לנוי**, נראה שאין להם דין שביעית. וודאי אסור לזרועם ולנטעם, כמו שאסור לנטוע אילני סרק, אלא שאם צמחו אין להם קדושת שביעית.

[7] שו"ת מנחת שלמה חלק א סימן נא
נראה דמיני צמחים שאין עליהם קדושת שביעית אע"ג שרגילים לזרועם ושייך שפיר הטעם של גזירת ספיחין כמו פרחי נוי וכדומה [אם ננקוט דלא נוהגים בהם קדושה].

[8] הרב שלמה זלמן אוירבאך – מפרי הארץ ח"א עמ' 30
כל פרח שלא מקובל לגדל אותו ולקנותו בשביל הריח שלו, אין בו קדושת שביעית.

[9] הרב יוסף שלמה אלישיב שליט"א – שביעית להלכה ולמעשה עמ' 62, הערה 9
אם יש בו ריח יש בו קדושת שביעית, אף אם לא מקובל לגדלו לשם כך.

[10] הרב מרדכי אליהו שליט"א – ספר מאמר מרדכי – ושבתה הארץ ס' ז עמ' שג
א] פרחים המשמשים לטעם, כגון ורדים וכד' שעושים מהם שמן הראוי לאכילה וכן כל סוג פרח שמשמשים בו להוסיף טעם בתבשיל וכד', חלים בהם דיני שביעית ויש לשומרם בקדושת שביעית.
ב] פרחים שאינם משמשים לטעם ולמאכל אלא לריחם הערב(כגון נרקיסים), יש לשומרם בקדושת שביעית.
ג] פרחים שאינם משמשים אלא לנוי בלבד ואין בהם לא טעם ולא ריח, אף על פי כן חלים בהם כל דיני שביעית ויש לשומרם בקדושת שביעית.

[11] הרב עובדיה יוסף – ילקוט יוסף טו, מג – שביעית והלכותיה
פרחים שנוטעים אותם לשם נוי, בין אם יש בהם ריח, ובין אם אין בהם ריח, אין בהם קדושת שביעית. אמנם לזרעם ולנטעם בשביעית אסור.
שם הערה מג: בירושלמי שביעית(פרק ז, הלכה א)נסתפקו אם יש קודשת שביעית בבשמים. ולכאורה כיון דשביעית בזמן הזה מדרבנן, יש לומר ספק דרבנן לקולא...גם הרמב"ם לא הביא ירושלמי זה, ולא כתב דמיני ריח יש בהם קדושת שביעית.

[12] משפטי ארץ ד, כה
א] מותר לקטוף פרחים לצורך שימוש בהם...
ב] כאשר קוטף לשימוש יש להקפיד לשנות מדרך הקטיפה שמקובל כדי לקבל צימוח חדש,
ג] לכן לא יחתוך באמצע הענף אלא בשלישו התחתון או העליון.
ד] מותר לקטוף ענפים משיחי בושם, לצורך שימוש בהם.

[13] קטיף שביעית פרק מה – פרחים היתר מכירה
גידול פרחים לאחר היתר מכירה (כגון כלניות, נרקיסים, סייפנים):
גידול בשטח פתוח: לכתחילה יש להקדים את שתילת הפקעות לערב שמיטה, להנביט אותן בשמיטה במועד הרצוי. אם אין אפשרות להקדים את שתילת הפקעות לערב השמיטה, יש לשתול ע"י הגוי.

[14] קטיף שביעית פרק מה – גידול פרחים בחממה ובמצע מנותק(כגון וורדים)
בחממה מותרות כל הפעולות על ידי ישראל, כולל זריעה, שתילה וגיוס.

סיכום - קניית פרחים בשמיטה

- 1) פרחים עם ריח טוב עונתיים משנה ששית שקטפו בשנת שמיטה או שקטפו משיח רב-שנתי, מותר (חז"א) לקנותם ויש בהם קדושת שביעית ולכן יקנה אותם בהבלעה יחד עם עוד פריט.
- 2) יש מי שמחמיר גם בפרחים שאינם לריח (הרב מרדכי אליהו) ויש מי שמקל בכל הפרחים שהם לריח (הרב עובדיה יוסף).
- 3) פרחים עם ריח טוב ששתלו וקטפו על-פי היתר מכירה (ע"י גוי) בשנת שמיטה, מותר לקנותם.
- 4) פרחים ששתלו וקטפו בחממות ומעל מצע מנותק, מותר לקנות בשנת שמיטה.
- 5) פרחי יבוא מותר לקנות וכן יש קונים מיבול ערבי.
- 6) מותר לקטוף בשנוי פרחים מהגינה לצורך בית.